

ΕΝΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

**ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ, ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ,
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ & ΣΚΑΦΩΝ**

ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

«ΕΥΘΥΝΗ ΜΕΤΑΦΟΡΕΑ ΣΕ ΟΔΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ»

A. ΕΥΘΥΝΗ ΜΕΤΑΦΟΡΕΑ στις ΟΔΙΚΕΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

✚ **Νομοθεσία για την ευθύνη Μεταφορέα :** Διεθνής Σύμβαση Γενεύης για τις διεθνείς οδικές μεταφορές εμπορευμάτων (εφεξής CMR), η οποία κυρώθηκε στην Ελλάδα με τον ν. 559/1977.

✚ **Η ευθύνη Μεταφορέα κατά τη διεθνή σύμβαση CMR διακρίνεται ως εξής :**

1. Συμβατική ευθύνη (δηλαδή ευθύνη απορρέουσα από τη σύμβαση μεταφοράς) :

Κατά τη CMR (άρθρα 17, 18 και 23) ο **μεταφορέας ευθύνεται** βάσει της σύμβασης μεταφοράς και σύμφωνα με τους **περιορισμούς** του άρθρου 23 της CMR για την ολική ή μερική απώλεια ή βλάβη των εμπορευμάτων που συνέβη μεταξύ του χρόνου που παρέλαβε τα εμπορεύματα και του χρόνου της παράδοσής τους, εκτός αν αποδείξει ότι η απώλεια ή η βλάβη των εμπορευμάτων οφείλεται είτε σε εσφαλμένη ενέργεια ή αμέλεια ή στις οδηγίες του προσώπου που προβάλλει την απαίτηση ή σε κρυμμένο ελάττωμα των εμπορευμάτων ή σε συνθήκες τις οποίες ο μεταφορέας δεν μπορούσε να αποφύγει και ούτε να προλάβει τις συνέπειές τους ακόμη και αν επεδείκνυε τον κατά τις περιστάσεις υψηλότερο βαθμό επιμελείας (άρθρο 17 παρ. 2 CMR), είτε σε έναν από τους ειδικούς κινδύνους, που αναφέρονται στην παρ. 4 του άρθρου 17 της CMR (όπως είναι π.χ. η μεταφορά ζώντων ζώων, η περίπτωση κατά την οποία η απώλεια ή βλάβη οφείλεται στο χειρισμό/ τη φόρτωση/ τη στοιβασία ή την εκφόρτωση των εμπορευμάτων από τον αποστολέα, τον παραλήπτη ή τα πρόσωπα που ενεργούν για λογαριασμό τους).

Επομένως σε περίπτωση συμβατικής ευθύνης :

- η **ευθύνη** του μεταφορέα είναι νόθος αντικειμενική
- **απαλλαγή** του μεταφορέα χωρεί μόνο αν αυτός επικαλεσθεί και αποδείξει τα παραπάνω αναφερόμενα και προβλεπόμενα στα άρθρα 17 παρ. 2 και 4 της CMR
- **τα όρια ευθύνης** του μεταφορέα **περιορίζονται** στα 8,33 Ειδικά Τραβηκτικά Δικαιώματα (SDR) / κιλό (άρθρο 23 της CMR)
- οι απαιτήσεις κατά του μεταφορέα **παραγράφονται μετά από την παρέλευση ενός (1) έτους**. Ο χρόνος έναρξης της παραγραφής άρχεται κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 32 της CMR

2. Εξωσυμβατική ευθύνη ή αλλιώς αδικοπρακτική ευθύνη:

Η συμβατική ευθύνη ενδέχεται να συρρέει και με αδικοπρακτική ευθύνη του μεταφορέα, αν η απώλεια ή η βλάβη των εμπορευμάτων οφείλεται σε υπαιτιότητα του μεταφορέα. Η ευθύνη του μεταφορέα σε περίπτωση αδικοπραξίας ρυθμίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 28 και 29 της CMR. Ειδικότερα :

- **Κατά το άρθρο 28 της CMR**, και όταν ακόμη δημιουργείται κατά του μεταφορέα θέμα εξωσυμβατικής ευθύνης του, ο μεταφορέας **μπορεί να επωφεληθεί από τις ευνοϊκές γι' αυτόν διατάξεις της CMR που προβλέπονται για τη συμβατική του ευθύνη** (βλ. ανωτέρω για παράδειγμα περιπτώσεις απαλλαγής από την ευθύνη, περιορισμός της ευθύνης και όρια ευθύνης και αποζημίωσης) **και να αποκλείσει έτσι την αδικοπρακτική ευθύνη του**. Μοναδική εξαίρεση η περίπτωση που αποδεικνύεται ότι συντρέχει ηθελημένη κακή διαχείριση από την πλευρά του μεταφορέα (άρθρο 29 CMR).
- **Έτσι, κατά το άρθρο 29 της CMR (περίπτωση ηθελημένης κακής διαχείρισης)**, ο μεταφορέας **δεν δικαιούται να επωφεληθεί των ευνοϊκών διατάξεων της CMR** που αποκλείουν ή περιορίζουν την ευθύνη του, εάν η ζημία είναι αποτέλεσμα ηθελημένης κακής διαχείρισής του ή παράλειψής του. Ο όρος ηθελημένη κακή διαχείριση (willful misconduct κατά το πρωτότυπο αγγλικό κείμενο της Σύμβασης) είναι άγνωστος ως βαθμός πταισματος στο ελληνικό δίκαιο και περιλαμβάνει, εκτός από τον άμεσο ή ενδεχόμενο δόλο, και τη συμπεριφορά εκείνη του μεταφορέα, κατά την οποία αυτός ενεργεί γνωρίζοντας ότι η πράξη ή η παράλειψή του οδηγεί σε επαύξηση του κινδύνου επέλευσης ζημιογόνου αποτελέσματος, για το οποίο επιδεικνύει μεν αδιαφορία, χωρίς όμως κατ' ανάγκη και να το αποδέχεται.

Επομένως σε περίπτωση ηθελημένης κακής διαχείρισης :

- ο μεταφορέας **ευθύνεται εξωσυμβατικά σε πλήρη αποζημίωση**, η οποία προσδιορίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 914, 297 και 298 του ΑΚ και περιλαμβάνει τόσο τη θετική ζημία όσο και το διαφυγόν κέρδος
- οι απαιτήσεις κατά του μεταφορέα **παραγράφονται μετά από την παρέλευση τριών (3) ετών**. Ο χρόνος έναρξης της παραγραφής άρχεται κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 32 της CMR

B. ΕΥΘΥΝΗ ΜΕΤΑΦΟΡΕΑ στις ΟΔΙΚΕΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- ✚ **Νομοθεσία για την ευθύνη Μεταφορέα :** Εμπορικός Νόμος (άρθρα 102, 103, 104, 105, 107 του Εμπ.Ν.).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του Εμπορικού Νόμου (άρθρο 102) ο μεταφορέας υποχρεούται να μεταφέρει τα παραληφθέντα εμπορεύματα σε ορισμένο τόπο, ευθυνόμενος μέχρις ανωτέρας βίας για κάθε απώλεια ή βλάβη των μεταφερομένων πραγμάτων από την παραλαβή μέχρι την παράδοσή τους.

Επομένως :

- η **ευθύνη** του μεταφορέα είναι αντικειμενική

- **απαλλαγή** του μεταφορέα χωρεί μόνο αν αυτός επικαλεσθεί και αποδείξει ότι η απώλεια ή η βλάβη των πραγμάτων οφείλεται σε ανωτέρα βία που συνίσταται σε γεγονός τυχαίο κι απρόβλεπτο, μη δυνάμενο να αποτραπεί ακόμα και με μέτρα άκρας επιμέλειας και σύνεσης ή σε ελάττωμα του ίδιου του μεταφερόμενου πράγματος
- **περιορισμός της ευθύνης δεν προβλέπεται**
- οι απαιτήσεις κατά του μεταφορέα **παραγράφονται σε έξι (6) μήνες**, εκτός αν η απώλεια ή η βλάβη οφείλεται σε απάτη ή απιστία του μεταφορέα, δηλαδή σε δόλια συμπεριφορά του, οπότε ισχύει η **πενταετής παραγραφή** του άρθρου 937 του ΑΚ

Γ. ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΑ στις ΟΔΙΚΕΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

- ✚ **Άρθρο 13 του Ν. 3887/2010 (ΦΕΚ Α' 174) για τις οδικές εμπορευματικές μεταφορές, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 116 παρ. 4 του Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ Α' 82 /10.4.2012) και ισχύει.**

Με τη διάταξη του άρθρου 116 παρ. 4 του Ν. 4070/2012 (ΦΕΚ Α'82/10.4.2012) που τροποποίησε την αρχική ρύθμιση του άρθρου 13 του Ν.3887/2010, ο νομοθέτης προέβλεψε για πρώτη φορά υποχρέωση των μεταφορικών επιχειρήσεων να διαθέτουν ασφαλιστική κάλυψη τουλάχιστον μέχρι του ποσού των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για την αποκατάσταση της ζημίας που μπορεί να επέλθει στο φορτωτή από ευθύνη του μεταφορέα.

Η μη τήρηση της ανωτέρω υποχρέωσης από τη μεταφορική επιχείρηση συνεπάγεται τη στέρηση του δικαιώματος άσκησης του επαγγέλματος του οδικού μεταφορέα εμπορευμάτων τόσο της επιχείρησης όσο και των μετόχων / εταίρων της για ένα έτος και, σε περίπτωση υποτροπής, δια παντός.

Οκτώβριος 2014

Σημείωση :

Επισημαίνεται ότι με το σημείωμα αυτό δίδεται ένα γενικό και μόνον πλαίσιο αναφορικά με την ευθύνη του μεταφορέα στις οδικές μεταφορές. Κάθε επιμέρους περίπτωση ζημίας παρουσιάζει ιδιαιτερότητες που απαιτούν χωριστή κάθε φορά νομική αξιολόγηση.